

DOI 10.36074/logos-18.08.2023.63

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ДЛЯ СТІЙКОГО НАВЧАЛЬНОГО СЕРЕДОВИЩА

ORCID ID: 0000-0001-7099-3368

Бондаренко Ліна Ігорівна

канд. пед. наук,

доцент кафедри фізико-технічних систем та інформатики
ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»

УКРАЇНА

Цифрова трансформація змінила суспільство та економіку, дедалі глибше вплинувши на повсякденне життя, і продемонструвала потребу у вищих рівнях цифрової спроможності систем і закладів освіти та навчання [5].

Пандемія COVID-19 ще більше прискорила існуючу тенденцію до онлайн-та гібридного навчання. Це відкрило нові та інноваційні способи для студентів і викладачів організувати свою викладацьку та навчальну діяльність і взаємодіяти в більш особистий та гнучкіший спосіб онлайн. Впровадження цифрових технологій в освіту виявило виклики, пов'язані з цифровим потенціалом освітніх і навчальних закладів, підготовкою вчителів і загальним рівнем цифрових навичок і компетенцій [5].

Наразі ми можемо спостерігати інтенсивний розвиток у даному напрямку в нашій країні, таких як створення мобільних сервісів і застосунків для підтримки громадян (ДІЯ, «Малюшко», ВШО, Цифрограм та інші), створення окремого Міністерства Цифрової політики що неупинно сприяє цифровій трансформації українського суспільства.

Стале навчання стимулює рух у напрямку до цілей сталого розвитку. Але перш за все слід зауважити про структуру та наповнення Цілей сталого розвитку (ЦСР). За матеріалами Центру професійного навчання (США) 17 Цілей сталого розвитку були прийняті в 2015 році як частина Порядку денного сталого розвитку, вони є «терміновим закликком до дій усіх країн — розвинутих і тих, що розвиваються — у рамках глобального партнерства» для досягнення «миру та процвітання для людей і планети зараз і в майбутньому».

Стале навчання стосується освітніх практик, які сприяють безперервній еволюції, здоровій екосистемі навчання, у якій знання спільно створюються та діляться спільноту. Прийняття сталого навчання дає змогу педагогам та учням діяти та впроваджувати рішення для розв'язання проблем у швидкозмінному середовищі [8].

Виходячи з аналізу інформаційних джерел варто відзначити що у роботі О.Є. Висоцької подано детальний історичний аналіз заходів проведених до прийняття 17 Цілей сталого розвитку [2]. Показано що, ідея сталого розвитку будується на розумінні такого складного явища як сталість, що передбачає здатність системи зберігати довгострокову рівновагу при наявності зовнішніх впливів. Найбільш розповсюдженим сьогодні є поняття сталого розвитку (англ. - sustainable development) як стабільного спрямованого розвитку економічної та соціальної сфер при раціональному використанні екологічних ресурсів.

Освіта для сталого розвитку – форма освітньої діяльності, спрямованої на впровадження ідей, принципів та цінностей сталого розвитку у навчання та виховання з метою формування культури ощадливого та відповідального

відношення до природного та соціального оточення. Це сучасний підхід до організації навчального процесу, який включає інформування членів суспільства про основні проблеми сталого розвитку, формування світогляду, що базується на засадах сталості, переорієнтацію навчання з передачі знань на встановлення діалогу.

Міжнародний досвід свідчить, що національні системи освіти мають бути «підготовлені» для своєчасного реагування на виклики сьогодення, серед яких проблематику сталості визнано найактуальнішою. У програмних документах глобального рівня освіту розглядають як ключовий елемент для переходу на засади сталості та реалізації Цілей сталого розвитку (ЦСР) [4].

Освіта для сталого розвитку – це відповідь сектора освіти ЮНЕСКО на нагальні та драматичні виклики, з якими стикається планета. Колективна діяльність людей змінила земні екосистеми так, що саме наше виживання здається під загрозою через зміни, які щодня стає все важче повернути назад. Стримати глобальне потепління до того, як воно досягне катастрофічного рівня, означає комплексне вирішення екологічних, соціальних та економічних проблем. Освітня програма ЮНЕСКО ОУР до 2030 року має на меті здійснити особисту та суспільну трансформацію, необхідну для зміни курсу [7].

Діючи як глобальний захисник і прагнучи зміцнити спроможність урядів забезпечувати якісну освіту зі зміни клімату, ЮНЕСКО виробляє та ділиться знаннями, надає політичні рекомендації та технічну підтримку своїм державам-членам і впроваджує проекти на місцях. ЮНЕСКО заохочує інноваційні підходи та покращує програми неформальної освіти за допомогою ЗМІ, мереж і партнерства [7].

Система сталого навчання 1.0 висвітлена Центром професійного навчання (США) була створена і ліцензована доктором Діаною Вулліс [6].

Концепція сталого навчання надає нові способи роботи та мислення в освіті, що готує вчителів, школи, системи та спільноти до успіху в складних і пов'язаних контекстах, у яких вони працюють. Це джерело відкриттів і вирішення проблем, яке збагачує навчання, застосовуючи п'ять дисциплін для практики цілеспрямованої педагогіки, системного мислення, циклічного навчання, демократичного залучення та цифрової інклюзії.

У свою чергу Європейський Союз сприяє розвитку високоефективної європейської екосистеми цифрової освіти та прагне підвищити компетентність і навички громадян для цифрового переходу.

Європейська комісія вирішує ці проблеми через свою головну політичну ініціативу в цій сфері – План дій цифрової освіти (2021-2027)

План дій цифрової освіти (2021-2027) – це оновлена політична ініціатива Європейського Союзу (ЄС), яка визначає спільне бачення високоякісної, інклюзивної та доступної цифрової освіти в Європі та спрямована на підтримку адаптації освіти та навчання систем держав-членів до цифрової епохи [5].

Упровадженню моделі освіти діджиталізації, яка змінює правила гри в освітньому процесі, сприяє рух за відкриті ресурси «освіти спільного користування», в основі якої вільний обмін ідеями, інформацією, програмним забезпеченням, детермінованого Інтернетом. Це робить спільну діяльність між викладачем і студентом, між дисциплінами, відкритою, мобільною, змістовою, адаптованою, сприяючи зближенню пізнання та розуміння [3].

У роботі Васильєвої Т.А. [1] ґрунтовно висвітлено питання використання цифрових технологій в управлінській та освітній діяльності у контексті реалізації концепції Нової української школи.

Цифрове суспільство – це суспільство, яке інтенсивно та продуктивно використовує цифрові технології для власних потреб (навчання, робота, самореалізація, відпочинок), а також для досягнення і реалізації спільних економічних, громадянських і суспільних цілей (з доповіді науковців Українського інституту майбутнього «Україна 2030Е – країна з розвинутою цифровою економікою»). Нині питанням цифровізації освіти приділяють особливої уваги, особливо під час поширення коронавірусу та в умовах війни рф з Україною. Процес інтеграції освіти України до Європейського освітнього простору також значно сприяє діджиталізації (цифровізації), що визнана глобальною тенденцією сучасної освіти. [1].

Отже, навчальний процес потребує постійного вдосконалення, на це впливає достатньо велика кількість факторів. На перший план виходить освіта для сталого розвитку і для її підтримки одним із компонентів є використання цифрових технологій, перехід від накопичення знань до розвитку відповідних компетентностей, цифрової у тому числі.

Список використаних джерел:

- [1] Васильєва Т. А. (2022). *Цифрові технології в освіті: Сучасний досвід, проблеми та перспективи: Монографія*. Сумський державний університет.
- [2] Висоцька О. Є. (2011). *Освіта для сталого розвитку: Науково-методичний посібник*. Роял Принт.
- [3] Нікітенко В., Олексенко Р., Кивлюк О. (2022). *Формування цінностей цифрової освіти і цифрової людини у діджиталізованому суспільстві*. 10 (87), 53–63.
- [4] Хмелевська О.М. (2018). *Освіта для сталого розвитку: Зміст та інституції*. 1 (32), 29–42.
- [5] *Digital education action plan (2021-2027) | european education area*. (б. д.). Вилучено 07, Серпень 2023, із <https://education.ec.europa.eu/focus-topics/digital-education/action-plan>
- [6] Dr. Diana D. Woolis. (2018). *SUSTAINABLE LEARNING FRAMEWORK Advancing the UN Sustainable Development Goals Scale and Sustainability: Two Sides of the Same*. <https://ceinternational1892.org/wp-content/uploads/2022/04/Sustainable-Learning-Framework-2018.pdf>
- [7] *Education for sustainable development | UNESCO*. (б. д.). Вилучено 07, Серпень 2023, із <https://www.unesco.org/en/education-sustainable-development>
- [8] *Sustainable learning and the sustainable development goals*. (б. д.). Childhood Education International. Вилучено 07, Серпень 2023, із <https://ceinternational1892.org/cpl/sustainable-learning/>